

Prof. dr hab. Donat J. Mierzejewski
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile
Pol'ská republika

Oponentský posudok habilitačnej práce

PhDr. Rastislava Kazanského, PhD.

Súčasné problémy výskumu medzinárodných konfliktov a ich riešenia,

Banská Bystrica: Vydavateľstvo UMB - Belianum 2013,

ISBN 978-80-557-0573-6, pp. 215.

Téma habilitačnej práce, ktorú sú zvolil PhDr. Rastislav Kazanský, PhD. je logickým pokračovaním jeho doterajších vedeckých záujmov. Autor sa venoval problematike bezpečnosti od začiatku svojej vedeckej práce a v tejto oblasti získaval ďalšie vedecké hodnosti. Prijatá téma habilitačnej práce:

Súčasné problémy výskumu medzinárodných konfliktov a ich riešenia.

sa plne zhoduje s doterajšími výskumnými záujmami autora a výsledkami jeho vedeckej práce.

Cieľom habilitačnej práce PhDr. Rastislava Kazanského PhD. je:

základná syntetická teoretická analýza konfliktov, metód využívaných v rámci riešenia konfliktov a spôsoby prevencie vzniku konfliktov.

Metodika habilitačnej práce:

Autor pristúpil k téme interdisciplinárnym spôsobom, využil výskumné metódy typické pre psychológiu, sociológiu, sociálnu komunikáciu politológie medzinárodné vzťahy a štúdie o bezpečnosti. V jeho výskume bola dôležitá analýza teórie a praxe v oblasti riešenia a zabraňovania konfliktom, najmä že doteraz nebola táto problematika častým predmetom vedeckého výskumu. Autor sa vyznačuje vyspelým výskumným postupom a správnym heuristickým a hermeneutickým prístupom k empirickému materiálu. Použité výskumné metódy umožnili dosiahnuť prijatý cieľ a komplexne prezentovať prijatú tematiku. Za nedostatok považujem fragmentárny opis uplatnenej metodiky.

Štruktúra habilitačnej práce:

Praca je konštruovaná logicky, skladá sa zo šiestich kapítol, rozdelených do jednotlivých tematických častí.

V prvej kapitole *Charakteristika a vymedzenie pojmu konflikt*, sa autor venoval terminológii pojmu konflikt a charakteristike konfliktných javov. Nadväzujúc na rôzne definície tohto pojmu podrobil analýze etymológiu slova konflikt a charakterizoval typológiu tohto javu. Potom sa vyjadril k rovinám kategorizácie konfliktov a uviedol príklady nadnárodných inštitúcií, ktorých cieľom je riešenie medzinárodných konfliktov (OSN, NATO, OBSE, EÚ). Uvedené na tomto mieste príklady by však mohli byť prezentované viac analytickým spôsobom. Na konci kapitoly autor preskúmal metodiku kategorizácie konfliktov a cestu k dosahovaniu medzinárodného súladu v oblasti chápania terminológie a definície pojmov. Poukázal na potrebu vytvoriť databázu konfliktov ako aj potrebu ich rovnakého chápania v rámci odboru medzinárodných vzťahov a bezpečnosti.

V druhej kapitole *Špecifiká výskumu konfliktov a kríz*, charakterizoval špecifiká vo výskume konfliktov a krízových situácií. Autor prezentoval rôzne zdroje konfliktov a ich súvislosti: sociálne, politické, ekonomické, etnické, náboženské a iné. V tejto časti práce dominuje opis a charakteristika, menej prítomný je požadovaný v habilitačných prácach analytický prístup.

Tretia kapitola *Riešenie konfliktov v medzinárodných vzťahoch*, obsahuje zhrnutie problematiky riešenia konfliktov v medzinárodných vzťahoch. Autor charakterizoval metódy riešenia konfliktov a prezentoval alternatívny prístup. Prezentoval činnosť medzinárodných inštitúcií (metódy) v oblasti zabraňovania krízovým situáciám a konfliktom, a v prípade ich výskytu spôsoby riešenia ohrození a riadenia pre riešenie konfliktov. Opísal úlohu regionálnych organizácií pri tvorbe priestoru bezpečnosti v regióne.

Vo štvrtej kapitole habilitačnej práce *Prevenia vytvárania konfliktov v medzinárodných vzťahoch*, autor sa vyjadril k téme predchádzania konfliktom v medzinárodných vzťahoch. Preskúmal oblasti a prístup k problematike prevencie vytvárania konfliktov, charakterizoval hlavných aktérov pri predchádzaní eskalácie konfliktných situácií, posúdil diplomatické spôsoby prevencie konfliktov a podrobil detailnej analýze spôsob rýchleho reagovania.

V piatej kapitole práce *Regionálne organizácie v systéme včasného varovania*, autor prezentoval a posúdil možnosti a aktivity medzinárodných

organizácií v systéme rýchleho reagovania na krízové a konfliktné situácie. Podľa môjho názoru, podotkol problémy najdôležitejších regiónov sveta.

Šiesta kapitola práce *Viacúrovňová diplomacia (Multitrack Diplomacy) ako metóda systémového riešenia a prevencie*, obsahuje problematiku viacúrovňovej diplomacie a jej vplyv na predchádzanie konfliktom i ich riešenie. Autor ukázal systém viacúrovňového prevenčného konania a opatrení zameraných na riešenie konfliktu ako najúčinnější spôsob prevencie a riešenia konfliktu. Táto účinnosť systému je možná vďaka účasti okrem národných a medzinárodných aktérov aj mimovládnych organizácií, náboženských a kultúrnych spoločností, záujmových združení, intelektuálov, verejnosti a pod.

V záverečnej časti práce autor zhrnul svoje uvažovania a prezentoval závery. Prácu končí rozsiahly zoznam literatúry.

Určítym nedostatkom je fakt, že v práci chýba zoznam tabúl a diagramov, pozornosť si však zaslúžia obsiahnuté indexy.

Báza zdrojov habilitačnej práce:

Práca bola vyhotovená na rozsiahlej zdrojovej báze, s použitím on-line dostupného a zverejneného materiálu. Zdroje predstavujú hlavne dokumenty medzinárodných organizácií a materiály z diplomatických zdrojov. Autor sa vyznačuje vedeckou vyspelosťou a schopnosťou využiť dokumentové zdroje vo vedeckej práci.

Autor využil v práci rozsiahlu literatúru slovenských aj zahraničných autorov, hlavne v anglickom jazyku. Široko cituje publikácie zverejnené on-line na špecializovaných tematických portáloch. Zdôraznenie si zaslúži interdisciplinárny charakter habilitačnej štúdie.

Záverečné hodnotenie:

Predložená habilitačná práca predstavuje dôležitý prínos do rozvoja vedy o medzinárodných vzťahoch a medzinárodnej bezpečnosti, systematizuje poznatky o konfliktoch, ich druhoch a spôsoboch riešenia krízových situácií. Publikácia bude významným prvkom vo výučbe študentov odborov: Politológia, Medzinárodne vzťahy a Národná bezpečnosť, aj v Slovenskej republike ako aj v zahraničí.

Predložená habilitačná práca ako celok je po obsahovej stránke spracovaná na primeranej odbornej úrovni. Kladne hodnotím predovšetkým autorov analytický prístup vzhľadom na komplexnosť problematík, ako aj poznávaciu a informačnú hodnotu práce a tak isto aj množstvo a odbornú kvalitu

použitej literatúry. Predložená habilitačná práca . *Súčasn^é problémy výskumu medzinárodných konfliktov a ich riešenia* spĺňa základné kritéria kladené na tento druh kvalifikačnej práce. Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam postúpiť prácu **PhDr. Rastislava Kazanského, PhD.** na obhajobu a po jej úspešnom priebehu odporúčam udelenie vedecko - pedagogickej hodnosti docenta pre vedecký odbor 3.1.5 Medzinárodné vzťahy.

Otázky do diskusie

1. Aká je úloha veľmocí v riešení vnútroštátnych konfliktov (sýrsky príklad)?
2. Aká je podľa Vás najúčinnjšia metóda riešenia vnútorných konfliktov v afrických krajinách (Stredoafriická republika, Sudán)?
3. Akú úlohu pri prevencii a riešení súčasných medzinárodných konfliktov odohráva svetová verejnosť a média?

V Pile 07. Januára 2014 r.

prof. dr hab. Donat J. Mierzejewski
oponent

